

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/16246.**

Benyújtás dátuma: **2021-05-14 07:53**

Parlex azonosító: **ATP6UWXS0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Hohn Krisztina (LMP), Ungár Péter (LMP)**

Határozati javaslat címe: **A megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítési eljárásának és minősítési kategóriáinak újraszabályozása**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**a megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítési eljárásának és minősítési kategóriáinak újraszabályozása**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2021. (.....) OGY határozat

a megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítési eljárásának és minősítési kategóriáinak újraszabályozása

1. Az Országgyűlés hivatkozva Magyarország Alaptörvényének Q) cikkének (2) bekezdésére, miszerint „Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját”, a „XV. cikk (5) bekezdésére és XIX. cikk (1) és (2) bekezdésére, miszerint „Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket”, továbbá „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult” és „Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg” felhívja a Kormányt, hogy a megváltozott munkaképességű személyek állapotfelmérésére vonatkozó szabályozást az Alkotmánybíróság 21/2018. (XI. 14.) AB határozatában foglaltaknak figyelembevételével alkossa meg.
2. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozó komplex minősítési eljárást olyan módon szabályozza újra, hogy a minőségi kategóriába soroláskor egy adott személy az új minősítés alapján annak ellenére ne kerüljön a korábban megállapítottnál alacsonyabb kategóriába, hogy a valóságban egészségi állapotában változás következett volna be. A szabályozás vegye figyelembe a megváltozott munkaképességű személyek tényleges fizikai állapotát, az ellátottak korábbi szolgálati idejét, fizikai állapotuk tényleges változásának mértékét és élethelyzetét.
3. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a szabályozás megalkotása során határozza meg az állapotjavulás fogalmát, az állapotjavulás szakmai részleteit, továbbá a szabályozásban kerüljön rögzítésre az, hogy az állapotjavulásról bizonyítást kell lefolytatni, továbbá kerüljön rögzítésre, hogy a 2012-től a megváltozott munkaképesség megállapítására alkalmazott minősítési kategóriák milyen, 2012. előtt alkalmazott minősítési kategóriáknak feleltethetők meg.
4. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy a szabályozás megalkotása során a megfelelő szakmai előkészítés érdekében az egyeztetésbe vonja be az országos érdekvédelmi szervezeteket, ajánlásait vegye figyelembe.
5. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2012. január 1. napján lépett hatályba. Az Mmtv. a megváltozott munkaképességű személyek számára immáron nem nyugellátást, hanem egészségbiztosítási ellátást biztosít, melyek jövedelempótló jellegűek, azaz azok megállapítására csak akkor és annyiban kerülhet sor, amennyiben az ellátásra jogosult az egészségi állapota miatt nem tud dolgozni.

Az Mmtv. elfogadására a Széll Kálmán Terv 11. Adósság és Akcióterv alcímet viselő fejezete 6. pontjának végrehajtása érdekében került sor, amely értelmében „az államháztartási egyensúly fenntartása megkívánja, hogy a költségvetés takarékoskodjon azokkal az állami kiadásokkal, amelyek esetében az állampolgár – állami ellátás igénybevétele helyett – aktív részese lehet a társadalmi értékteremtésnek, és annak, hogy önmaga ellátásáról gondoskodjon”.

Az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a felülvizsgálatot követően a rokkantsági ellátás összegét a 12. § (1) bekezdés szerint kell megállapítani azzal, hogy az – az állapotjavulás kivételével – nem lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél.

Ugyanakkor a jogalkotó nem határozza meg az állapotjavulás fogalmát. Az Mmtv. végrehajtására kiadott, a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: NEFMI Rendelet) a korábbi szakmai szabályokat jogszabályi szintre emelte, a korábban alkalmazott irányelvhez képest több ponton is megváltoztatta a betegségek, állapotok által előidézett egészségkárosodásként megállapítható százalékos mértékeket, ami sok esetben azt eredményezte, hogy egy adott személy az új minősítés alapján annak ellenére került a korábban megállapítottnál alacsonyabb kategóriába, hogy a valóságban egészségi állapotában változás nem következett be. Ráadásul elmaradt annak a jogszabályban történő rögzítése is, hogy a 2012-től a megváltozott munkaképesség megállapítására alkalmazott minősítési kategóriák (B1, B2, C1, C2, D, E) milyen, 2012 előtt alkalmazott minősítési kategóriának feleltethetőek meg, továbbá mind a 2008-ban bevezetett, mind pedig a 2012-től irányadó minősítési rendszer esetében elmaradt annak szabályozása, hogy a korábbi minősítéssel rendelkezők esetében milyen módon lehet az esetleges állapotváltozást, illetve annak mértékét megállapítani. Önmagában a szakmai irányelvek változása miatt a százalékos értékekben bekövetkező változás még nem tekinthető állapotjavulásnak. Az állapotjavulás nem pusztán jogkérdés, hanem ténykérdés; minden esetben az ellátásra jogosult személy fizikai állapotának változásán, és nem pedig a jogszabályi környezet változásán kell alapulnia.

Az átalakítás eredményeként az egyének az átalakítással összefüggésben túlzott terhet viselnek. Túlzottnak tekinthető a terhelés akkor, ha az egyéb körülmények szignifikáns változása nélkül, pusztán az ellátórendszer jogi kereteinek megváltozása miatt a fogyatékosággal élő személyek jogi értelemben vett állapota anélkül javul és ezáltal az őket megillető ellátás összege anélkül

csökken, hogy az érintett személyek tényleges fizikai állapota valójában megváltozna. Ebben az esetben ugyanis nincs olyan, az ellátásra jogosult személy oldalán értékelhető valódi körülményváltozás, amely az ellátás összegének felülvizsgálatát lehetővé tenné az állam számára.

A felülvizsgáltak közel tíz százalékáról, több mint húszezer emberről állapították meg, hogy egészségkárosodásuk mértéke nem éri el a negyven százalékot, így ellátásra nem jogosultak. A kormány 2011-ben még azzal számolt, hogy a rokkantak jelentős része, mintegy százötvenezer ember újra munkába állítható. Öt év alatt valóban száznyolcvanezerrel csökkent a rokkantsági, rehabilitációs vagy más egészségkárosodási ellátásban részesülők száma, ám sokan közülük időközben elérték a nyugdíjkorhatárt, vagyis rendes nyugdíjra váltak jogosulttá. Ez idő alatt több tízezer új rokkantsági kérelmet utasított el a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal.

Az Alkotmánybíróság 21/2018. (XI. 14.) AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) megállapította, hogy az új szabályozás a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkében foglalt tulajdonhoz való jogba ütközik. Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjának „– az állapotjavulás kivételével –” szövegrésze kizárólag azon ellátásra jogosultak esetén alkalmazható, akiknek nem csak a jogszabályok szerinti kategóriák és értékek alapján meghatározott jogi értelemben vett állapota, hanem az élethelyzetét érdemben meghatározó tényleges fizikai állapota is kedvezően változott.

A kormány hónapok óta mulasztásos alkotmányértést követ el azzal, hogy a rokkantnyugdíjasok 2012 óta nem kapták meg a nekik járó támogatást. A kormány a jelenlegi szabályozás megalkotásakor nem kérte ki a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségének (MEOSZ), mint szakmai szervezetnek a véleményét, holott az érintett szakmai szervezet véleménye, szakmai ajánlása rendkívüli fontosságú a szabályozás megalkotása során.

A rokkantsági ellátások felülvizsgálata során állapotjavulás alatt nem egyszerűen a jogszabályok által meghatározott és a jogalkotó által bármikor megváltoztatható állapot százalékos változását, hanem minden esetben az egyén élethelyzetét érdemben meghatározó tényleges fizikai állapot kedvező változását kell érteni. Az állapotjavulás jogszabályi meghatározásának hiánya vezetett ugyanis ahhoz, hogy a rokkantsági nyugdíjban részesülő emberek ellátása csökkent vagy megszűnt a jogosultságuk. Az újraszabályozás során figyelemmel kell lenni arra, hogy ne hiányozzanak belőle az Alkotmánybíróság által is hangsúlyozott szakmai elemek (állapotjavulás fogalma és állapotvizsgálat részletei), melyek nélkül nem valósulhat meg a mindenki számára megnyugtató megoldás, amit a saktárca és a kormány is oly sokszor hangoztatott ígérete sorában.

Mindamellet nagyon fontosnak tartjuk azt is, hogy az állapotjavulás fogalmának és szakmai részleteinek elfogadható megfogalmazása mellett, minden rászoruló, emberhez méltó, nyugat-

európai színvonalú egészségügyi ellátást kapjon. A rehabilitáció, a munkaerőpiacra való integráció a lehető legmagasabb szinten működjön, hiszen a megváltozott munkaképességű emberek számára is biztosítani kell, hogy maximálisan, teljesértékű tagjai lehessenek a magyar társadalomnak.

A szabályozás kialakítása során elengedhetetlen az országos érdekvédelmi szervezetek ajánlásainak figyelembevétele, bevonásuk az előkészítési folyamatokba.